

Ю.Винничук «Місце для дракона». Алегоричність образів дракона Грицька, Пустельника, князя

Мета: *навчальна:* визначати ключові моменти в повісті-казці; розуміти підтекст твору; аналізувати поведінку героїв; розуміти алегоричність образів дракона Грицька, пустельника та князя; *розвивальна:* розвивати навички аналізу художнього тексту, вміння узагальнювати, самостійно працювати; робити висновки; формувати вміння співпрацювати в групі; розвивати критичне мислення та естетичні смаки учнів, уміння бачити красу і силу художнього слова; *виховна:* сприяти вихованню почуття людяності, доброти, бажання жити; відповідальності за свою справу і за власні вчинки.

Хід уроку

I. Актуалізація опорних знань

Метод «Упізнай героя»

Дайте відповіді на питання:

1. Хто з героїв повісті уклав літопис Люботинський? (*Пустельник*)
2. Хто з героїв повісті куняв у кріслі, заколисаний мушиним дзижчанням? (*Князь*)
3. Хто з героїв повісті прибіг захеканий до князя, став перед ним, вибалушивши здивовані очі та кривлячи рота в гамованому позіханні? (*Воєвода*)
4. Хто з героїв повісті ще й говорити не вмів, був як мала дитина, та голову мав тямущу й досить хутко навчився спілкуватися? (*Дракон*)
5. Кого з героїв повісті змій заніс до себе в печеру й пильнував усю ніч, а вранці напоїв його зіллям? (*Пустельника*)
6. Чия поява стала для всього княжого двору неабиякою подією. За ним увивались охочі поласувати цікавими подробицями з лісових блукань? (*Лавріна*)
7. Хто для правдивості сидів у печері дракона декілька днів? (*Настасія*)
8. Хто князівні зразу припав до серця, і тому з весіллям не забарились? (*джура*)

II. Мотивація навчальної діяльності.

1. «Асоціативне гроно»

Які асоціації викликає у вас слово «поет»?

А з чим асоціюється у вас слово «дракон»?

Чи об'єднує щось ці поняття?

2. Робота з онлайн-словником

Алегорія — це спосіб двопланового художнього зображення, що ґрунтується на приховуванні реальних осіб, явищ і предметів під конкретними художніми образами з відповідними асоціаціями, з характерними ознаками приховуваного.

Алегоричний образ — це певне ставлення до того поняття, яке він зображує.

Метод «Евристична бесіда»

Чому ж так сталося, що дракон, який мав бути злим, став іншим? Яка причина? *(Він народився після загибелі батьків, не знав, яким має бути дракон, його виховав Пустельник, навчив читати, познайомив з Біблією).*

2. Прийом «Даймонд»

Учитель. Складіть даймонд із словами «дракон» та «князь». «Даймонд» — семирядковий «вільний вірш»

Алгоритм

- 1) Перший та останній рядки — іменники-антоніми.
- 2) Два прикметники чи дієприкметники, що належать до першого іменника.
- 3) Три дієслова, що належать до першого іменника.
- 4) Два протилежні за змістом непоширені речення, в якості іменників виступають іменники з першого та останнього рядків.
- 5) Два прикметники чи дієприкметники, що належать до другого іменника.
- 6) Три дієслова, що належать до другого іменника.

Приклад «Даймонда» до слова лицар:

3. Метод «Інтерв'ю»

Втіленням чого є у творі Пустельник?

4. Метод «Займи позицію».

Князь Люботина

1.	Чи можна пробачити князю зраду дружби з драконом Грицьком? Чому?
Так	Ні
2.	Чи можна виправдовувати вчинок князя — віддати заміж дочку за законами, які їхньому князівству? Чому?
Так	Ні
3.	Чи принесло вбивство дракона спокій та мир у князівство? Чому?
Так	Ні

Як бачимо, добро і зло помінялося масками — люди стали драконами, а Грицько-дракон більше людина, ніж самі люди. Що ж, на вашу думку, варто зробити, щоб у сучасному світі людей не домінували «драконячі» закони?

VI. Закріплення вивченого матеріалу

Читаючи твір, ми розуміємо, що автор, змальовуючи персонажів, використовує алегорію. На початку уроку ми записали визначення, що таке алегорія й алегоричний образ. Поміркуймо, у чому ж алегоричність образів казки-повісті «Місце для дракона»?

Головні герої твору Ю. Винничука:

схожий на метелика добрий дракон Грицько, який пише вірші;

мудрий пустельник, що навчає його грамоти;

хитрий князь, який прагне смерті чудовиська.

В образі дракона Юрій Винничук зобразив щиру людину, яка не прагне робити іншим зла. Вона талановита, розумна, мрійлива, наївна та довірлива.

Князь — утілення підступної, підлої людини, яка заради досягнення своїх цілей здатна йти до кінця, руйнуючи все на своєму шляху, навіть людські долі. Такі особистості уміють увійти в довіру, а потім зрадити друзів, морально знищивши їх.

В образі пустельника змальовано досвідчену, розумну людину, яка уміє відрізняти добро від зла, бачити справжню сутність особистості, не зважаючи на зовнішність. Такі люди уміють навчати інших, піклуватися про них, це мудрі наставники, які люблять своїх вихованців та вірять у них.

Власне, в образах дракона та пустельника показані порядні люди, які не чинять зла, а роблять все для того, щоб світ став кращим.

VII. Підсумки уроку

«Збережи останнє слово для мене»

Що ж мав на увазі пустельник, коли, помираючи, сказав драконові: «Звірячі закони —людяніші»?

Чи знайшли ви у своєму серці місце для дракона?

Чи знайшов би дракон собі місце у світі людей серед підступу і зрад?

Що мають зробити люди в країні, щоб позбавитися «середньовічної» психології мислення?

Під зовнішнім казковим сюжетом прихований глибокий філософський підтекст. Автор дає змогу поміркувати про маски, за якими криється добро і зло, про дружбу і зраду, про байдужість світу, про доцільність самопожертви, про сучасний світ, у якому й досі живуть «драконячі закони».

VIII. Домашнє завдання

Написати цитатну характеристику дракона Грицька, Пустельника, князя.